

ARTELIER KROON OP WERK VAN 15 JAAR ECOLOGISCH BOUWEN

“Ecologisch bouwen, dat is vormgeving en creativiteit.”

In het centrum van Bassevelde staat een huis dat op een klassieke vroegere pastorie lijkt. Vanaf de straatkant merk je nauwelijks iets speciaals, maar naarmate je meer achter het huis geraakt, merk je het verschil. Hier is gespeeld met vormen, kleuren, contrasten, effecten. Ik zet me achteraan op een bank tussen de eigenaar, Philip Haers, en de architect, Daniël Reynvoet.

■ Luc Vander Elst

“Philip Haers
verbouwde deze
klassieke woning op
ecologische wijze.”
Foto Luc Vander Elst

Daniël Reynvoet

Philip Haers

Het woonhuis zelf is van 1912 en werd verbouwd vanaf 1992.

Philip Haers: "Het ging om een verbouwing van een groot huis met een geschiedenis. Ik wou de voor-gevel zeker behouden. De aanbouwtjes kapselen het huis wat in en isoleren het zo. Binnen de beperkingen van een oud huis heb ik tussen 1992 en 1997 het beste gedaan wat ik in die periode kon doen: papier-vlokkenisolatie, ramen met dubbel glas, in de muren twee centimeter meer geïsoleerd dan wat toen de norm was. De zonnepanelen zijn voor de boiler, maar het overschot gaat naar muur- en vloerverwarming. Verbouwen brengt beperkingen mee. Dat maakte het moeilijk. Met de schuur kan ik me beter uitleven."

Daniël Reynvoet: "We hebben zo goed mogelijk bio-ecologisch verbouwd, maar ik ben daar zeker geen maniak in. Voor mij speelt de kostprijs ook een rol. Als op de duur alleen nog mensen met een groot budget ecologisch kunnen bouwen, dan zijn we verkeerd bezig. Uit principe zal ik natuurlijk nooit giftig materiaal of afvalmateriaal gebruiken, maar wat voor mij ecologisch vooral belangrijk is, is de vorm. Mensen moeten zich een stuk van de natuur voelen. Voor mij moet er leven in een huis zitten. Bouwen moet plezierig zijn. En mensen moeten zelf meedenken en meeboetsen. Als kinderen zich amuseren in een huis, dan is dat voor mij een goed teken. Dat gebeurt tegenwoordig niet meer. Ze kunnen zich zelfs buiten al niet meer uitleven: geen verloren hoekjes meer om een 'kamp' te maken."

Artelier

De vroegere schuur, een gedeelte van een vroegere brouwerij, wordt sinds 2006 verbouwd tot 'artelier'. Bij de houtskeletbouw verwerkte Philip nog een zestigtal oude balken, maar er zit natuurlijk ook heel wat nieuw hout in.

Haers: "Ik wou de zaak ook goed isoleren. De opbouw is heel belangrijk: van buiten dampopen en een onderdak dat winddicht en dampopen is. De verbouwing geeft ook heel wat mogelijkheden om te verhuren: yogaruimte, dansruimte, klein theater, klein optreden, ecologisch familiefeest. Ik wil het zo ruim mogelijk bruikbaar maken in een zeer goede ecologische standaard: energiezuinig en met ecologische materialen."

Maar het specifieke zit toch in de speciale vormgeving: veldovensteen met daartussen oude stukken arduin, vloertegels en glazen flessen en grillig gevormde ramen en deuren. Het heeft iets van een kruising tussen Gaudi en Hundertwasser.

Vormgeving

Haers: "Daniël is op zijn best in boetsen en in vormgeving. Je moet daar ook in groeien. Bij de huizen die Daniël gezet heeft, dacht ik: 'er zit iets extra's in'. Ik ben er schoorvoetend aan begonnen en beetje bij beetje krijg je zo een extra. Daniël tekent iets. Je slaapt daar een nachtje over en tekent dan zelf iets. Hij vult dat weer aan en daar wordt op voortgebouwd. Dat vond ik heel tof. Het is een enorme kruisbestuiving."

Reynvoet: "Er zijn natuurlijk weinig mensen die mekaar zo goed aanvoelen. Dat is eigenlijk uitzonderlijk. Zodra je je begint te amuseren, ben je vertrokken. Ik heb altijd al meer belang gehecht aan de vorm. Aan zo'n huis wordt nog veranderd, terwijl we eraan bezig zijn. Soms worden er zelfs stukken terug afgebroken."

Haers: "Ik denk dat dat de kracht is van Daniël. Zijn sterkte ook. Er zijn heel wat ecologische architecten, maar ik kan er geen twee of drie noemen die echt ook het ecologische in de vormgeving zien. Er zijn er veel die technisch beter zijn, maar bij Daniël is dat andere aspect onderschat: dat ecologisch leven ook vormgeving is. Het speelse wordt al te vaak opzijgeschoven. Ik denk dat we dat hier naar voren brengen. Vergeet niet dat jouw vormgeving ook deel uitmaakt van jouw goedvinden, van jouw 'ok voelen'. Je moet openstaan voor het idee dat je met ouder worden ook andere ideeën zult krijgen. Als mens evolueer je en ik vind dat je die evolutie ook moet kunnen blijven vormgeven in je huis en je omgeving."

Klein, vol beweging en gezond

Reynvoet: "Naast de vormgeving probeer ik natuurlijk zo ecologisch mogelijk te bouwen. Maar ik zou liever zien dat mensen iets kleiner bouwen en zich daar

De muren van het Artelier bevatten ludieke blikvangers.
Foto Luc Vander Elst

goed en verbonden mee voelen. Ecologisch bouwen is ook kleiner gaan bouwen. We bouwen veel te groot. Ik heb eigenlijk nooit 'recht' gebouwd, maar hoe langer je ermee bezig bent, hoe meer je ondervindt dat je je beter voelt, als er wat 'beweging' in een huis zit. Ik probeer mensen ook altijd te betrekken bij het bouwen en ze aan te moedigen om zelf veel te doen en om zelf te metselen. Het is door een steen vast te pakken dat je je woning aanvoelt. En een huis moet een stuk van de natuur zelf worden. Mensen moeten zelfs van mijn pasgebouwde huizen denken dat ze er al jaren staan."

Haers: "Ik wou wel de bio-ecologische richting uit. Ik ben ingenieur van opleiding, maar ik ben na mijn studies snel hervormd. Als twintigjarige was ik allergisch voor bepaalde dingen en dan zoek je alternatieven. Na mijn opleiding ben ik terechtgekomen bij De Kleine Aarde in Nederland en vandaar bij het bio-ecologisch bouwen, bij biotuinbouw, bij alternatieve ener-

gie. Dat was een wereld die mij boeide en ik ben daarin verder gegaan."

Reynvoet: "Mijn ecologische periode is begonnen door het te ondervinden. Ik had zelf gebouwd met alles wat niet deugde en mijn vrouw kreeg wat ademhalingsproblemen. Toen we later bleven slapen in een vochtig huis dat ik in Gent had gekocht, verdwenen die problemen. Tot we terug thuiskwamen. Dan begin je je vragen te stellen. Ik had toen net een artikel gelezen over 'Gezond bouwen en wonen'. En zo is dat dan gegroeid. Maar het ecologische om het ecologische zal je bij mij niet vinden. Ik zal bijvoorbeeld al eens rotswol gebruiken om te isoleren, als mensen met dat materiaal zelf kunnen isoleren op een goedkopere manier. Ik geef hen de gegevens en de argumenten pro en contra en het zijn de mensen zelf die moeten beslissen hoe ver ze daarin willen gaan."

Langs de achterzijde domineren de thermische en fotovoltaïsche panelen het uitzicht.

Foto Luc Vander Elst